

Rottumeroog en Rottumerplaat

Henk Bijmolt (links) en Garmt Cleveringa met manden vuil.

Rottumerplaat is zes kilometer lang en honderd meter tot twee kilometer breed. Het heeft een oppervlakte van 7,80 vierkante kilometer. Daarmee is het veel groter dan het oostelijk gelegen Rottumeroog. Dat heeft een oppervlakte van 2,5 vierkante kilometer. Beide eilanden zijn onbewoond en de toegang is verboden. Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het ministerie van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit zorgen samen voor het beheer. De Stichting Vrienden van Rottumeroog en Rottumerplaat (SVRR) zet zich in voor het behoud van de twee Groninger eilanden.

Rottumerplaat stond in 1971 in de schijnwerpers toen de schrijvers Godfried Bomans en Jan Wolkers na elkaar er een week in een tent verbleven. Het enige contact met de buitenwereld verliep via de radio met Willem Ruis, die vanuit hotel Breenburg in Warffum de heren dagelijks in zijn uitzending haalde. 'Plaat' is in tegenstelling tot 'Oog' geen natuurlijk eiland. Na

de watersnoodramp in 1953 waren er plannen de Waddenzee in te polderen. Rottumerplaat was een grote zandplaat en zou het begin moeten worden van een dam tussen Rottumeroog en Schiermonnikoog. Zo werd de zandplaat een werkeiland waar arbeiders met hulp van een treintje zand opwierpen, schermen plaatsten en helmgras plantten. Er ontstonden duinen en planten vonden er hun weg. De werkers overnachtten in een gebouw met keuken, eetkamer en slaapzaal.

Tot 1991 werden er werkzaamheden op het eiland verricht om duinafslag tegen te gaan. Daarna is besloten de natuur zijn gang te laten gaan. Alleen donateurs van de SVRR verrichten er onderhoud. Ze ontdoen het strand van zwerfvuil en repareren stukgeslagen dammen. Vogelwachters doen namens Staatsbosbeheer vogeltellingen en maken gebruik van de uitkijktoren op het eiland.

Informatie: www.rotturnerplaat.org

Vier big bags vol afval zijn van het strand gehaald.

Daar is het vertier, hier de stilte

Foto: Harma Kuiper

Rottumerplaat is verboden gebied. Leden van de Stichting Vrienden van Rottumeroog en Rottumerplaat (SVRR) komen er drie keer per jaar om het eiland schoon te maken en onderhoud te plegen. Een ploeg van zes vrijwilligers ging onder leiding van Egbert Bakker vijf dagen aan de slag. Uw verslaggever werkte mee.

Tekst en foto's: Willem Dekker

Maandag

Eemshaven, half acht 's ochtends. Onbekende gezichten met wie je vijf dagen optrekt. Vier Groningers, twee Drenten en een ras Amsterdammer. De voertaal wordt Gronings, zo is bepaald. "Ik ken het wel volgen hoor", zegt Mokuimer Dick Spijker, bestuurslid van de SVRR. De handen kunnen meteen uit de mouwen. De proviand moet aan boord. Brood, beleg, koffie, thee, groente, fruit, vlees, twee zakken aardappelen, twee kisten bier, wijn, jenever en berenburg. Alsof we een maand weg gaan. Volgeladen vaart de Harder, de boot vol met het ministerie van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit de haven uit. De golven zijn hoog, soms 1.80 meter. De boot gaat flink op en neer. Tussen Borkum en Rottumeroog gaat het mis. De een na de ander vlucht naar buiten. Overgeven. Eenmaal tussen de zandplaten wordt de zee rustiger en krijgen de grauwe gezichten weer wat kleur. Na twee uur varen, vierhonderd meter ten oosten van 'Plaat', gaat de Harder voor anker. De uitkijktoren steekt boven het duin uit. Een rubberboot zet ons aan de wal. De tractor met kar brengt bagage en voedsel naar ons onderkomen.

Iedereen heeft trek en de lunch valt goed. Dan de eerste klus. Rommel van het strand opruimen. Gewapend met oranje manden struinen we het Noordzeestrand af. Het is eb. Plastic zakken, flesjes, touw, glas, stukken visnet, verroest metaal, alles gaat in de mand. Na vijfhonderd meter maken we een hoop. Later

haalt de tractor de rotzooi op. Dode vogels liggen te vergaan op het strand, half onder het zand. Bij enkele is het skelet al zichtbaar.

Dinsdag

Het zonnetje lacht ons toe deze morgen. Op het programma staat onderhoud aan de strekdam, de plek waar de boot aanmeert. Het is niet meer dan een partij bakstenen die met groen kippen-gaas bij elkaar wordt gehouden. Het gaas laat los en veel stenen liggen naast de dam, half in en onder het zand. Spitten dus. Een zwaar klusje, maar niet zeuren. Voortdurend stuit de schop op stenen. Egbert schiet met de tractor te hulp. Dat scheelt. Het oude gaas blijkt verrot. We stoppen voorlopig. Eerst eten.

Na de eieren met spek gaan we het strand aan de westkant van rommel ontendoen. Eerst zes kilometer lopen met een mand in hand. Niemand klaagt. Rottumeroog is prachtig. De zee trekt zich terug, duizenden vogels bevolken de drooggevallen platen, een slenk droogt steeds verder op, zeegras komt tevoorschijn, lamsoor en zeekraal bloeien. De zon kleurt het duinzand in de verte hagelwit. Je doet je ogen dicht en hoort slechts meeuwen krijsen. Wat zijn we een bokkonten.

Aan de westkant ligt meer rommel dan aan de noordkant. Dikke trossen, bouwhelmen, plastic bakken. We stuiten op een dode, bijna vergane zeehond. Dick, drie jaar biologie gestudeerd, puzzelt met de schedel. Die gaat mee. We pauzeren even en gaan languit op het strand liggen. De vuilmand als hoofdsteen. De kop verbrandt. Catrientje vindt een potje rimpelcrème. Het zit vol, ze laat me ruiken en duwt het potje in mijn neus. Het witte spul smeert ik uit. Het ruikt nog lekker ook.

De vogeltoren.

Woensdag

Vandaag is het 31 jaar geleden dat mijn vader stierf aan een hartaanval, 54 jaar oud. Voor het eerst in al die jaren kan ik niet naar zijn graf. Dat steekt. Maar ik voel me niet gevangen. Rottumerplaat is een groot eiland, groter dan verwacht. Je kunt eindeloos wandelen of op het bankje op de duintop naast het huis gaan zitten. Genieten van het uitzicht. Je ziet het baken van Rottumeroog, de boulevard van Borkum, het drooggevalen wad links, de duinen en de Noordzee rechts. De verwerde windvaan naast het bankje geeft westenwind aan. Als ik opsta, vliegt een buizerd uit het duin. Hij schrikt, is waarschijnlijk geen mens gewend. Op het pad naar beneden ligt een konijn in de zon. Het lijkt wel of ie dood is. Als ik nader, schuifelt het dier voorzichtig weg. Het beest is ziek: myxomatose.

We spannen vanmorgen een nieuw stuk gaas over de strekdam. Zetten het vast met ijzerdraad. Hoog water maakt dat we moeten stoppen. 's Middags halen we het verzamelde zwerfvuil van het strand met de tractor. De rommel gaat in big bags van anderhalve kuub. Twee zakken zitting stampvol.

De zon schijnt tot laat in de avond. Zonnestralen weerspiegelen in het water. Je wordt er

Een deel van de buit.

rustig van. De gele lichten van de boulevard van Borkum steken af tegen de horizon. Daar is vertier, hier is de stilte. De maan komt op in razend tempo, net iets langzamer dan in een natuurfilm. Ze is vol. Een oranje gloed verlicht het zeezwart. Een ruige tien kilometer gesjouw. Met de zeewind om je kop. Kun je goed op slapen.

Donderdag

Ons onderkomen op Rottumerplaat is groot. Net een jeugdherberg. Een keuken vol proviand, een eetzaal voor ruim twintig personen, een riante huiskamer met tv, douches, toiletten en een twaalftal tweepersoonsslaapkamers. De slaapplekken dragen de naam van een waddeneiland of plaat. Ik slaap in Schiermonnikoog. En dat gaat prima. Raam open, hor er voor. Je hoort de zee. Het huis voorziet zichzelf van water. Regenwater wordt in putten opgevangen en met een pomp naar douche, toilet, wasbakken en keuken gebracht.

Een grote jerrycan drinkwater gaat mee van het vaste land.

Het huis ligt in het meest oostelijke puntje van Plaat. Hier is het eiland het smalst, zo'n honderd meter breed. Slechts één hoog duin scheidt het onderkomen van de zee. Als die echt een keer uithaalt...

Eten is een feest. Kokkin Harma doet haar uiterste best. Egbert doet de bestellingen. Hij houdt van de gestampte pot, dus elke dag aardappelen, groente en vlees. Witlof, boontjes, sla, bloemkool. Gehaktbal, karbo, kipfilet, spare ribs. Volle yoghurt en gele vla na. Harma stopt er plagend een teentje knoflook in.

Na drie dagen leer je elkaar steeds beter kennen. Weet van elkaars nukken en iedereen wordt vrijer. Het is maar goed dat we morgen

Garnalenvisser.

weg gaan. Catrientje en Dick steken Harma naar de kroon als grappenmakers. Als Egbert eenmaal aan het woord is, blijft hij maar praten. Henk is rustig, maar komt af en toe zeer gevat uit de hoek. Garmt is gek op Harma's slagroom en mag het kommetje leeg schrappen. Tijdens de maaltijden valt er zelden een stilte. Alleen bij aanvang en einde als Egbert vraagt: "Mag ik even stilte?"

Vrijdag

Onze laatste dag. De boot pikt ons rond tien uur op, zo is gisteravond meegedeeld. Iedereen heeft de pee in. We moeten naar huis. Kamers opruimen, de laatste afwas, vloeren zuigen en boenen. Het is guur weer. Piet Paulusma voorspelt windkracht zeven op de Wadden. Als de magen het straks maar houden.

De Harder meldt zich rond half elf. Vier vogelwachters van Staatsbosbeheer lossen ons af. We stappen wederom in de rubberboot. Nog een blik achterom, dag Rottumerplaat. Een ervaring rijker.

Aan boord van de Harder zijn nog drie vogelaars. Die moeten naar Rottumeroog, een half uurtje varen. Ook zij worden met de bijboot afgezet. De kerels moeten met hun zware rugzakken en lange statieven honderden meters over het wad sjouwen voordat ze het strand bereiken.

De Harder wil niet meer vooruit. Vastgelopen. Dat betekent wachten op hoger water. Een uur later kunnen we pas verder. We varen via de Noordzee om Rottumeroog heen. Wat een hoge golven. De boot klappert op en neer. Alle magen houden het deze keer. De rubberboot ligt langs de Harder en slaat af en toe tegen het schip. De schipper vraagt of Egbert het touw wat wil laten vieren zodat de bijboot achter het hoofdschip komt te liggen. Als Egbert het touw weer wil vastmaken komt zijn vinger tussen het touw en het ijzer. Een stevige vloek en een hoop bloed. "Die gaat eraf", zegt hij wijzend naar het bloedende topje. Mijn EHBO-cursus komt goed van pas. Ik verbind de vinger. Niet helemaal zoals geleerd, maar de boel zit verpakt en het bloed komt niet door het verband. Het ziekenhuis in Delfzijl wordt gebeld. Egbert kan gelijk komen als hij aan wal is. Hij moet de gekwetste vinger nog anderhalf uur omhoog houden.

In de Eemshaven nemen we afscheid van Egbert. Hij krijgt vier hechtingen in de vinger. Wij gaan nog een hapje eten. Het vriendenclubje neemt kibbeling met patat. Want vrienden zijn we deze week geworden.